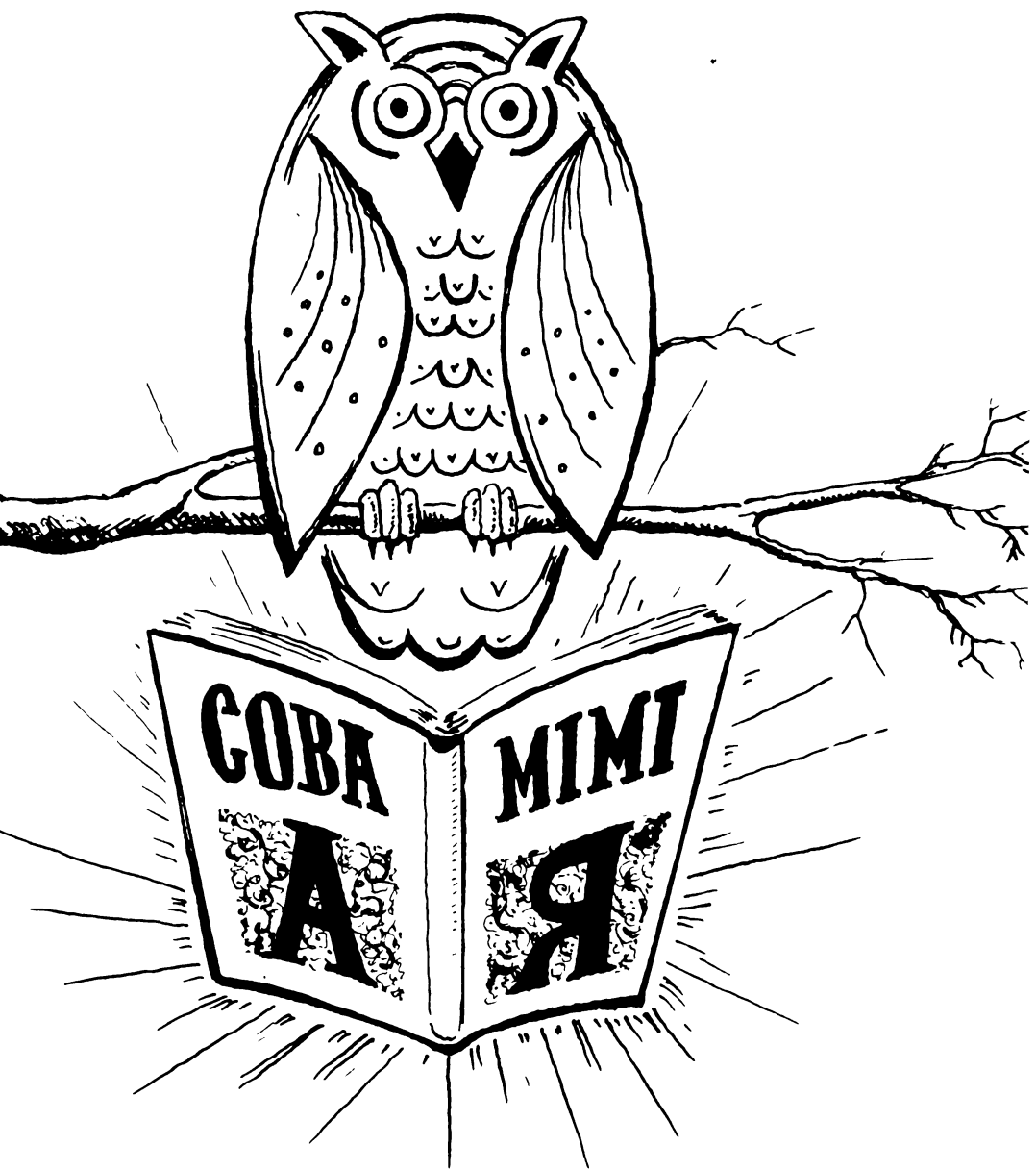

ЙОСИФ СІРКА

ЙОСИФ СІРКА

СОВА МІМІ

Словацьке педагогічне видавництво
в Братиславі
Відділ української літератури
в Пряшеві
1992

Пряшів - Зіген - Торонто

© Йосиф Сірка
Ілюстрації © Павло Лопата
Іван Гавулич

Видання перше

ISBN 80 - 08 - 01836 - 4

СОВА МІМІ

(Як мала сова читати вчилась)

На окраїні міста стояла фармарська хата, а біля неї стайня й велика стодола. Увечері, коли всі птахи й звірі лягали спати, в хаті запалювали світло, але надворі, в стайні та стодолі, було темно. Часом, як із-за хмар виглядав блідий місяць, трохи розвиднялося. В стайні пофоркував кінь. Він не спав, а їв сіно і так відпочивав після тяжкої праці.

В стодолі раптом пролунало “пугу“. Це сова Мімі, яка вдень спала, прокинулася й готується до нічної ловлі на мишей. Вона злетіла з верхньої балки, де звичайно завидна дрімала, вмостилася на драбину, сперту об сіно, й почала озиратися довкола. Мімі - сова молода, але вже багато мишей переловила і в своєму обійсті, і біля сусідніх хат. Буває, що вилетить надвір, там сяде на стовп чи дерево і звідти слідкує за мишами, які вилазять зі своїх схованок. Мімі - добрий і спритний мисливець, за кілька хвилин вполює щось на вечерю. Вечеряє сова, коли встане, а перед сном - навпаки - снідає, бо таке її совине життя: працює, коли інші сплять, і спить, коли інші до роботи стають.

Посмакувавши мишею, Мімі стала міркувати, куди сьогодні полетить, де можна щось цікаве побачити, бо чого ж їй, ситій, самітньо сидіти й очима блимати? Можна злітати на город, подивитися, що там нове. Або почекати на свого приятеля Пепе, з яким вони разом бавляться: кружляють між дерев у міському парку чи навідуються до Нани, яка живе поблизу старого замку.

До хати Мімі ніколи не залітала. Вже змалку батьки її повчали, що коли так зробіть, люди її можуть спіймати й посадити до клітки, а ув'язнення в ній - це найбільша кара для птахів. Все ж таки хата й життя в ній приваблювали Мімі. Вже від природи вона була дуже допитливою - все її цікавило, тому інколи забувала про небезпеку.

Сьогодні їй не хотілося нікуди летіти, то почала розглядатися по дворі, чи не знайдеться щось інтересне. Майже у всіх вікнах, що позирали у двір, світилося, і це Мімі не подобалося, бо світло різало очі. Вирішила поглянути, що робиться з другого боку. Там було темно. Мімі знала, що тут нікого не зустрине, бо люди п'їтьми не люблять, але всередину зазірала обережно. Одне вікно було якесь особливе: світло в ньому постійно мерехтіло. Мімі присіла на підвіконня і що не бачить! Стоїть собі мала скринька, а в ній коні біжать, люди ходять, хмари пливуть. І так швидко чергуються картини, аж голова точиться. Мабуть, і тому дідусеві, що сидить і не зводить очей із дива.

“І що воно таке?” - чудувалася Мімі. Вона й раніше тут бувала, але диво-скриньки не бачила. Надивившись досхочу, полетіла далі, але за темними шибками нічого не діялось. “Хоч світло й неприємне, але, можливо, там щось побачу”, - вирішила Мімі й подалася до освітлених вікон. З низького дерева було добре видно все, що робиться на кухні. Господиня миє тарілки, а донька їх витирає і складає на стіл.

- Добре, що я не їм з тарілки чи з миски, - потішилася Мімі, - хоч не маю клопоту з миттям.

Миття посуду Мімі не цікавило, тому перелетіла на стару яблуню, звідки бачила все, що робиться у великій кімнаті-вітальні. Там стояла така ж скринька, як у

діда, але не світилася. “Мабуть, і скриньки сплять”, - подумала Мімі.

У великому кріслі відпочивав господар, читаючи газету. Мімі його добре знала: взимку, як напало багато снігу і вдарили морози, він залишав їй де-небудь у дворі шматок м'яса, розуміючи, що в цю пору мишу важко спіймати. І Мімі його за те шанувала. “Що там, у тому папері, цікавого?” - подумала мала сова, яка не знала, що таке газета. Підлетіла ближче до вікна, щоб побачити, чи немає там якого малюнка. Зазирнула крізь шибу і розчарувалася: нічого особливого там не було, хіба якісь загадкові знаки, котрих вона не розуміла. Але господареві щось подобалося, бо вперто вдивлявся у той папір. “То, мабуть, забавка якась людська”, - вирішила Мімі й підлетіла до балкона, освітленого великою лампою в кімнаті, де було двоє дітей. Дівчинка із золотим волоссям сиділа за малим столиком і щось малювала, а її старший брат читав книжку.

“От тобі й маєш”, - подумала Мімі. “У великій кімнаті сидить господар і бавиться з папером, а його син робить те саме, тільки з меншим. Мабуть, і цей папір був спочатку великим, але він його порізав на шматочки, аби зручніше тримати в руках. Якщо це якась гра, то дуже нудна”, - вирішила сова. Але всупереч тому її цікавило, що ж то за таємниця може бути. “Треба підлетіти ближче, може, поміж рядками щось сховане”. - Як вирішила, так і зробила.

- Поглянь, поглянь, сова за вікном! - вигукнула дівчинка. Хлопчик схопився з крісла й підбіг до вікна, але Мімі встигла змахнути крилами й сховатися.

- Це тобі привиділося, - сказав хлопчик.

- Ні, ні. То була сова, здається, що наша Мімі, - переконувала дівчинка свого брата.

- То чого б вона йшла до світла? Соби ж світла не люблять.

- Хіба я знаю, - знизала плечима дівчинка.

Мімі далеко не відлетіла. Вона сіла на стовп, від якого вели електричні дроти, й чекала, поки хлопчик відійде від вікна, аби ще раз зазирнути до паперів, які її так зацікавили. Мала сова була терпеливим птахом, часом висиджувала і понад годину на одному місці, щоб дочекатися миші з нірки.

Хлопчик знов сів на своє місце. Дівчинка підійшла до полицки і вибрала книжку. Почала перегортати сторінки, приглядаючись пильно до них. Досі Мімі думала, що книжки - це забава лише для старших, але тепер побачила, що і менші діти люблять дивитися до них. З цікавості вона аж забулася і пугукнула "пугу". Діти переглянулись, бо знали, що коли чути "пугу", то десь поблизу знаходиться сова.

Раптом до кімнати увійшла мати і показала на годинник. Хлопчик і дівчинка слухняно встали, поклали книжки на столик і повиходили з кімнати. Мама відчинила двері на балкон, вимкнула світло й подалася за дітьми.

"Оце добре, що вимкнула світло, бо вже очі почали боліти від нього", - подумала Мімі. Вона злетіла знов на балкон і дуже обережно стала наближатися до відчинених дверей. Коли перескочила поріг і опинилася в кімнаті, то почувла в коридорі якийсь голос. Мімі подумала, що хтось іде в кімнату і позадкувала до балкона. Туди ніхто не увійшов і мала сова наважилася оглянути кімнату. Кімната була умебльована двома ліжками, столиками, кріслами, а на стінах висіли картини. Мімі задивилася на полицку з книжками. "Ага, це їхній склад паперів, з якими вони бавляться", - подумала. Переконавшись, що ніде нікого нема, вона вискочила

на столик, на якому лежали залишені книжки. Спочатку Мімі приглянулася до тієї, яку читав хлопчик. На першій сторінці була намальована гуска, на котрій сидів хлопчик; над картиною були якісь знаки, які Мімі вже бачила в паперах, що їх читав господар. Допитлива сова перегорнула кілька сторінок, але нічого цікавого не знайшла, крім кількох малесеньких хлопчиків і гусок.

“Подивлюсь на книгу, що перегортала дівчинка“, - вирішила Мімі. Вона стала переглядати книжку, велику тайну для неї. В книзі знову були знаки і картинки. Знаки були упорядковані по-різному, правда, малюнки авт, овочів та різних предметів були цікаві.

“Чому при всіх картинках є знак?“ - дивувалась сова. Вона знов розгорнула книжку на першій сторінці і тут побачила авто та деякі інші речі, а перед ними великий знак - А.

“Такі знаки я вже бачила на плакатах, але чому вони тут у книзі? - запитувала себе Мімі. - Треба когось запитати, що це означає, бо інакше не зможу спати цілий день“.

До батьків було далеко, аж на другий кінець міста. Сусідка Нана мешкає на селі й, певно, такого там і не бачила, а приятель Пепе міг би сміятися з її допитливості, бо хіба таке потрібно сові знати?!

За ліском, біля хати Мімі, стояла інша, в якій жила тітка Лілі. Мімі відвідувала її рідко. Часом спіймає мишку і з таким дарунком летить на короткі відвідини до тітки. Лілі раніше мешкала в місті на горіщі однієї великої хати, але хата стала розпадатися, і її знесли. На тому місці побудували високий будинок без піддашся, таким чином тітка була змушена шукати нового притулку. Отак Мімі опинилася по сусідству з тіткою Лілі, старою, мудрою совою.

- Полечу до неї, вона все знає, - не вагалася Мімі. - Вона пояснить, що це за папери й знаки і чому люди на них так задивляються.

Мімі знялася зі столу й випурхнула крізь відчинені двері балкона з дому. “Треба ще дарунок захопити“, - пригадала. Перед самісінькою стайнею надибала на дві мишки; одна шмигнула до нірки в стіні, а друга шукала, чи немає де зернини. Мімі спритно вхопила її пазурами і поспішила до тітки Лілі.

Ніч стояла місячна, і Мімі швидко знайшла тітчину стайню та стодолу. Вона сіла на дах стайні й закричала: “пугу“. Ніхто не відгукнувся. Тоді покликала голосніше. Раптом почула помах крил, а вслід за ним “пу-гу-у“, яким озвалася стара заспана сова. Мімі радісно пугукнула, й тітка прилетіла до неї.

- Пугу, тітко, - привіталася Мімі. - Вибач, якщо я тебе розбудила.

- Пугу, дитино. Що тебе сюди привело? Таж сьогодні в мене ані дня народження, ані іменин немає, чи якогось пташиного свята. Та й голодна я... - додала Лілі.

- Даруй, тіточко, я думала, що ти вже повечеряла, - вибачалася гостя.

- Знаєш, Мімі, стара вже я стала. Часом спускаюся на мишу, а вона втече. Очі в мене ослабли та й не літаю так швидко, як колись. Тобі добре, бо ти молода...

- А я тобі, тітко, мишу принесла... Ось, прошу. Смачного!

- Пугу, дякую, пугу, - вдоволено запугукала тітка Лілі.

- Я буду вечеряти, а ти розповідай, що трапилось, чому вирішила мене відвідати.

- Пугу, тітонько, ти говориш так, ніби я тебе й справді рідко провідую. А я таки часто буваю в тебе...

- Часом, дитино, часом, пу-гу, - засміялася стара, бо вже встигла скуштувати мишки, то й настрої у неї покращав. - Та годі вже, розповідай, що сталося.

- Та нічого особливого... Сьогодні я зазирнула до хати і вперше побачила... Побачила таке, що не дає мені спокою...

- А що ж саме, дитино?

- Та бачила я багато, але найбільше мене вразило, що господар тримав у руках великий папір і довго-довго дивився в нього. А потім була край вікна дитячої кімнати. Діти також тримали в руках папери, але менші, розглядали їх, перегортали. Коли господиня відчинила двері на балконі, щоб провітрити кімнату, я наважилася і залетіла досередини. Зазирнула в ті папери, але нічого не можу второпати. На одних лише знаки якісь рядочками, а на інших і знаки, й малюнки різні.

- Пугу, пу-гу-гу! - розсміялася тітка Лілі. - Це не прості папери, Мімі. Великий папір у господаревих руках - то газета. Він її щовечора читає і так довідується про новини й різні цікавинки. А діти читали книжки...

- Вона дійсно все знає, - потішилася мала сова. - Тітусю, а що таке - читати?

- Читати - це розрізняти всі ті знаки, які ти бачила.

- Розрізняти? - не зрозуміла Мімі.

- Ті знаки, що ти бачила, зветься буквами. Кожна із них має своє значення і звучання... От, наприклад, твоє ім'я складається із букви М та букви І: МІМІ. Його можна висловити, а коли хочеш, - написати.

- Ой, як цікаво, пугу! - не витримала Мімі. - На одній сторінці, тітко, було намальовано авто, а поруч нього ось такий знак, - вона накреслила крилом букву А, яку запам'ятала з тієї книжки, що мала дівчинка.

- Видно, що ти спостережлива, коли затирила цю букву, - похвалила її тітка Лілі. - Це, любя моя, буква А, а біля авта стоїть тому, бо з неї починається слово АВТО.

- А нащо було дівчинці позирати до тієї книжки? Це що - гра така у людей? Мімі була здібною ученицею, відразу й слово книжка запам'ятала.

- Дівчинка, певно, ходить до школи і там вчиться читати. А вдома все повторює, щоб не забути, бо є багато букв, усі нараз не затириш.

- Пугу, тітусю, пугу, - а чи й я можу навчитися читати?

- Гм, - задумалась стара сова. - Щоб навчитися читати, слід мати терпеливість, вчитись треба кожної ночі...

- Я буду, буду! А чи не могла б ти мені допомогти? Я тебе дуже-дуже прошу!

- Пугу, - розмірковувала тітка. - Допомогти я тобі можу, але де стільки часу взяти? Сама бачиш, дитино, який маю клопіт з ловлею мишей...

- Тітусю, я тобі кожного вечора приноситиму на вечерю мишку, а ти мені будеш допомагати... Згода?

Тітка зиркнула на Мімі й зрозуміла, що їй не можна відмовити.

- Пугу, бачу, що ти дуже хочеш навчитися читати... Я й сама не знаю, для чого це тобі...

- Я хочу читати книжки... Так, як той хлопчик... Певно в них щось цікаве пишуть, коли всі так люблять їх.

- Це правда, з книжок можна багато цікавого довідатися і навчитися, - погодилась стара сова.

- Тільки, де я дістану таку книжку, з якої можна вчитись?

- Пугу, цю книжку звать "Буквар". Колись люди викинули такий "Буквар" з тої старої хати, де я раніше мешкала. Я взяла ту книжку і заховала отут на даху, потрібно буде її пошукати.

- Я тобі допоможу, кажи, де шукати, - Мімі була готова йти шукати "Буквар", щоб зразу вчитися.

- Знаєш, Мімі, зараз вже пізно: Дивись, незабаром почне світати, а нам ще потрібно подбати про сніданок, бо не буду ж я спати цілий день голодна. Ти лети додому, а завтра прилітай після вечері, то почнемо науку.

Хоч Мімі була готова зараз же розпочинати науку, але зрозуміла, що тітка має правду, бо спішити нема куди. Вона подякувала тітці за охоту і полетіла, зворушена, через лісок до своєї стодоли.

"Буду читати! Пугу! Я навчуся читати! Пугу!" - вигукувала мала сова над лісом.

Коли Мімі присіла на даху своєї стодоли, то відчула, що вже дуже зголодніла. Літання забирає сили, і їх треба увесь час доповнювати. Оскільки вже стало світати, то Мімі залетіла до стайні через мале віконце, де зразу натрапила на мишу і з великим апетитом поснідала. "Певно, треба бути сильною, щоб вміти читати", - міркувала Мімі.

Коли вийшло сонце, Мімі сиділа на своїй балці в стодолі й спала. Вона мала так багато вражень за минулу ніч і так багато планів на наступні ночі, що зразу заснула. Їй приснився величезний "Буквар", на якому була велика буква А. Мімі хотіла перегорнути сторінку, але не вдалося, бо він був такий великий, що лиш три такі сови, як Мімі, могли перегорнути сторінку. Мімі так силкувалася відкрити "Буквар", що аж прокинулася.

- Ой, який то страшний сон. А я добре спала, бо вже вечоріс...

Вона злетіла зі своєї балки і майнула на город, щоб упіймати щось на вечерю. Після того зловила мишку й для тітки.

“Пугу, сьогодні я навчуся читати“, - пугукнула собі Мімі й полетіла через лісок до хати тітки Лілі.

- Пугу, тітко Лілі! - гукнула мала сова, сідаючи на дах хати.

- Пугу, Мімі! - відповіла тітка. - Але ж ти поспішала!

- Бо несу тобі мишку на вечерю.

- Ти своїх обіцянок не забуваєш, але я також. Я буду їсти, а ти можеш принести “Буквар“.

- А де він? - нетерпеливо запитала Мімі.

- Подивись на дах. Отам пролізеш через мале віконце і потрапиш на горище. За комином на бантині знайдеш книжку.

Стара сова взялась за вечерю, а щаслива Мімі полетіла по книжку. Вона обережно підлетіла до віконця, а тоді, щоб нікого в хаті не розбудити, тихенько пролізла через нього на горище і залетіла аж до комина. Комин стояв посередині, то й неважко було знайти його. Широка й груба балка майже торкалася комина. Мімі злетіла на балку, взяла книжку і повернулася до тітки. З даху вони залетіли до стодоли, бо там можна було розкласти книжку.

- Пугу, бачиш, Мімі, це книжка-“Буквар“, з якої можна навчитися читати, - сказала тітка, озирючись, де б дати книжку.

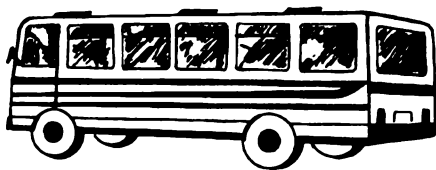
- Пугу, я дуже хочу вчитися, можливо, що вже сьогодні навчуся...

- Пугу, пугу-гу-гу... - розсміялась тітка. - Так швидко навчитися не можна. Треба мати терпеливість, щоб вчитися. Сьогодні ти можеш вивчити кілька букв.

- І картинки побачити, - доповнила Мімі.

Тітка Лілі відкрила книжку. На першій сторінці стояло велике А.

А

- Бачиш, Мімі, цей малюнок? Що це?

- Автобус.

- Правильно. Автобус починається з букви А, яка отут збоку стоїть.

- А! - вигукнула Мімі. - А!

- А що це? - показала тітка на іншу картинку.

- Ой, та це ж автомат на цукерки. Я бачила такий на стіні сусідської хати, - пояснила мала сова. - До нього часто ходять діти і кидають монети, щоб вибрати солодоші.

- Отже, автомат також починається з букви А.

- А - авто, А - автомат, - повторила Мімі.

- А тепер глянь сюди, - показала стара сова на ананас.

- Пугу, це ж ананас! - сказала Мімі. - О, тут є багато А.

- Так ананас має аж три А. А-Н-А-Н-А-С, - тітка показала на всі А.

- А! - вдумливо вимовила Мімі і спробувала нашкрябати на балці, на якій сиділи, щоб так краще запам'ятати цю букву, яку вона вперше бачила в книжці малої дівчинки.

На наступній сторінці були накреслені бабця, банани, балон, бубон, а перед ними буква Б.

Б

- Що це таке? - запитала Мімі.

- Це баба. Бачиш, баба починається з букви Б, - показала вчителька на букву Б.

- Пугу, ця буква цілком відмінна від букви А, - дивувалась мала учениця.

- Звичайно, що інакша, бо і слова ж різні, - тітка перерахувала знов усі слова, що починалися з букви Б.

Тут були ще й інші малюнки: барана, бузька, бульби, і Мімі все уважно переглядала і вимовляла.

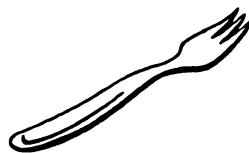
- Я думаю, що буду добре пам'ятати цю букву, - сказала Мімі і ще раз собі повторила: - Бе - банан, баран. Можемо вже далі вчитися, тітко Лілі?

- Ти не спіши, дитино, - Лілі помітила, що Мімі дуже хотіла далі листувати в книзі. Але стара вчителька знала, що коли швидко перегортати і переглядати букви та картинки, то нічого не навчишся. - Треба повільно вдивлятися в букви, Мімі, щоб їх затишити.

- Добре, тітко, я робитиму так, як ти скажеш.

На дальшій сторінці стояла буква трохи подібна до Бе, але все-таки інакша. Це була буква Ве.

В

Мімі зразу уявила собі паличку, а з першого боку два обручі, припевнені до обох кінців В. На малюнках були вівця, ваза, вухо, виделка та інші речі...

- Це буква Ве, - пояснила вчителька. - З неї починаються слова вівця, ваза, вухо, виделка...

Мімі почала повторяти за своєю вчителькою:

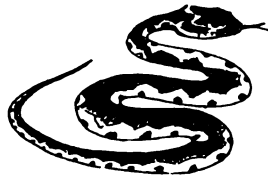
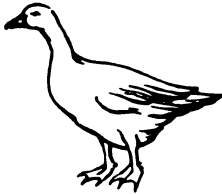
- Ве, вівця, ваза... А вода теж з такої букви починається?

- Так, вода теж з такої букви починається, і вікно...

- Пугу, це дуже цікаво. Тепер, коли питиму воду, то уявлятиму собі оцю букву Ве, - сказала Мімі. Їй бо дуже кортіло знати, як виглядає наступна буква.

Наступною буквою була буква Га з малюнками гуски, гадюки, грабель, гір.

Г

- Оцю букву я запам'ятаю собі легко, - зауважила Мімі, це лише дві палички разом стулені. Яка це буква?

- Це буква Га. З неї починаються слова гуска, гадюка, граблі, гора...

Мала сова спробувала лапкою видряпати на балці Г.

- Дивись, тітко, я вже вмію...

- Добре, що ти так уважно приглядаєшся до букв, але чи ще пам'ятаєш, як звуться ті, що ми вже вивчали? - тітка Лілі показала на А, Б, В.

- Це А, Бе, Ве, а це Га, - гордо сказала Мімі.

Стара вчителька вдоволено клігнула очима і посмінулася.

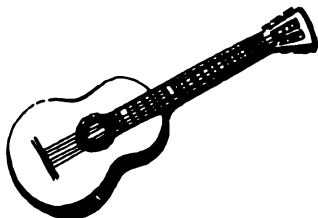
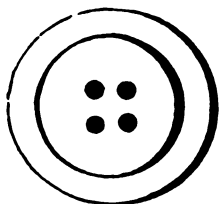

- Я бачу, що ти добре вчишся, але, може, на сьогодні вже досить?

- Ще одну букву, тітко, - просила Мімі. - Оту, що так дуже подібна до Га, - вона показала крилом на Ге, яке слідувало на наступній сторінці.

Під буквою були накреслені гном, гудзик, гітара, ганок.

Г

- Добре, але це на сьогодні остання буква. Це буква Ге. З неї починаються слова гном, гітара, гудзик, ганок...

- Я знатиму, що це Ге, бо воно подібне до Га, та має маленький гачок на верхній паличці.

Вже починало світати, коли Мімі поверталася до своєї стодоли. Під час лету вона думала про букви А, Б, В, Г, Г, щоб їх не забути до завтра.

- Я повинна їх повторювати і вві сні, щоб запам'ятати, бо коли забуду, тітка не захоче зі мною нових букв учити, - міркувала Мімі.

Цілий день Мімі спала дуже неспокійно - вигукувала у сні: авто, банан, вилка, гуска, гудзик та інше. Увечері, коли прокинулася, то спочатку не знала, де знаходиться. Вона розглядалась, чи то її балка, чи тітки Лілі. Глипнула кілька разів своїми заспаними очима і полетіла прямо до картоплі. Там було найбільше мишей.

Першу Мімі зловила, коли та вийшла зі своєї нірки і лізла до бульби, а другу на погризеній картоплині. До

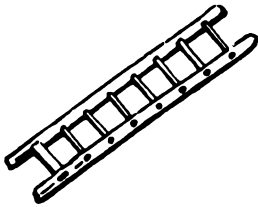
тітки полетіла Мімі з обома мишками, щоб там поведеряти разом зі своєю вчителькою.

- Ну, Мімі, не забула, що вчора навчилася? - запитала вчителька зразу після вечері.

- А ти можеш перевірити, - відповіла Мімі, бо була певна, що букви А, Б, В, Г, Г вона добре собі затирила.

Після перевірки тітка Лілі розгорнула книжку на сторінці з новою буквою. Мімі побачила драбину, дятла, діда, дуб та інше.

Д

- Це буква Де, - пояснила тітка. - З неї починаються слова драбина...

- Я знаю драбину. В нашій стодолі стоїть одна велика, я часто на ній сиджу, - пояснила Мімі.

- Тепер знатимеш і те, з якої букви вона починається...

- Де, драбина, - з притиском вимовила учениця. Вона заплющила очі і ще два рази повторила Д-е, Д-е, щоб краще запам'ятати.

- З такої самої букви починається дятел, дідо та дуб, - пояснила тітка.

Мімі уважно приглядалась до букви Д, бо вона все любила складати з паличок. Тут їй здавалося забагато довгих і коротких паличок. Вона відмовилася від складання цієї букви паличками і не сказала нічого.

- Зверни увагу на те, що ця буква дуже відмінна від тих, які були досі, - сказала тітка Лілі.

- Я вже це помітила, тому її легко буде запам'ятати,
- відповіла Мімі.

Наступна сторінка починалася знайомим для Мімі малюнком. На неї дивився індик, мовби з її двору, а поряд були зображені ікона, іскра, Івасик-Телесик.

І

- Пугу, та це ж наш індик! - вигукнула Мімі. - Як він у книжку потрапив?

- Бачиш оту букву перед індіком? Це буква І. З неї починаються слова індик, ікона, іскра, Івасик-Телесик... - стала пояснювати тітка Лілі.

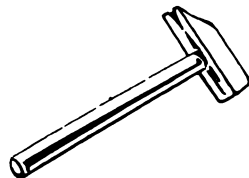
- Ой, як то цікаво! А я і не знала, що пихатий індик починається з такої простої букви, - Мімі все дивилася на індіка, який їй тепер чимось подобався. - Проста собі паличка та й все. Тітко, а індик вмiє читати?

Стара сова трохи подумала, тоді відповіла.

- Думаю, що ні, бо ще ніколи не бачила індіка з книжкою. Правда, вони вночі сплять, а коли стріла якогось удень, то жоден до книжки й близько не підходив...

Очі малої учениці стали ще більшими, коли вчителька перегорнула сторінку. Тут вона знов побачила знайомих на малюнках.

М

На першому місці ішла мишка, потім мурашка, молоток, мак.

- Як це так, мишу у книжці намалювали? Та вона ж людям шкоду робить?! - дивувалась Мімі.

- Це задля букви еМ, - заспокоїла тітка свою ученицю. - Бачиш, з букви еМ починається і мишка, і мурашка, і муха...

- А я також?

- Так, Мі-мі.

- Пугу, тіточко, навчи мене написати Мі-мі!

- Це не важко. От, дивись... - тітка Лілі нашкрябала лапкою еМ. - А тепер біля нього І - МІ, а потім ще раз еМ та І - МІ-МІ.

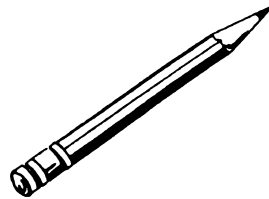
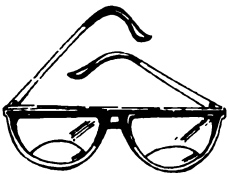
- МІ-МІ! - вигукнула мала сова і від радості ледве не впала з балки. Мімі підскочила і знов присіла. Вона своєю лапкою сама стала вишкрябувати букви МІ-МІ.

- Тепер я вмю своє ім'я написати! - гордо вигукнула мала сова.

На цьому сьогоднішній урок закінчився, бо Мімі від зворушення не могла далі вчитися. Вона полетіла додому, вигукуючи: "Я вмю читати!"

Наступної ночі стара вчителька повторила з Мімі всі букви, які вони дотепер вивчили, а потім розгорнула книжку на новій сторінці. Тут Мімі побачила велике око, ще більше, ніж совине. Поряд були окуляри, обличчя, обруч, олівець, а перед ними буква О.

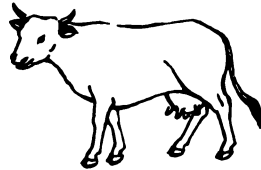
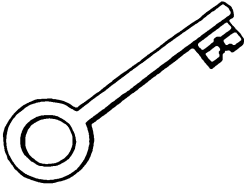
О

- О, яке велике око! - вигукнула Мімі.
- Бачиш, дитино, око починається з букви О, яка тут стоїть, - пояснила тітка.
- О, - повторила мала сова. - А окуляри теж починаються з О?
- Так і окуляри, і обличчя, і обруч, і олівець.
- Цю букву О дуже легко запам'ятати. Правда, тітко?
- Так, вона неважка, бо її все можна з колом порівняти, - погодилася вчителька.

Нижче були малюнки з ключем, колесом, колискою, конем, коровою...

К

- Це буква Ка, - пояснила вчителька. - З неї починаються оті слова: ключ, колесо, колиска, кінь, корова.

- Ка - ключ, Ка - колесо, Ка - колиска, - Мімі повторювала всі слова, щоб затишити добре букву Ка. - Цю букву можна написати трьома паличками: одну просто поставити, а дві до неї приєднати - К. - Мімі крилом накреслила, як це вона собі уявляла.

- Пугу, це правильно, що ти зразу думаєш про те, як написати букви. В такий спосіб навчишся скоріше писати. Але зараз трохи почитаємо. От глянь сюди!

Тітка показала Мімі кілька букв та складів:

БА БА-БА ДІО ДІ-ДО

МІ МІ-МІ МА-МА

Мала учениця дуже уважно приглядалась до букв і складів, і старалася виразно вимовляти букви, які чита-

ла. Правда, кілька разів помилилась, але тітка їй допомогла. Раптом вона сказала:

- А тепер я хочу сама читати, без твоєї допомоги.

- Дуже прошу, покажи, що ти вмієш, - погодилась вчителька.

Мімі повільно, але правильно прочитала всі букви і слова.

- Пугу, дуже добре, дитино! Я бачу, що ти розумна сова.

- Я вже вмію читати?

- Так, Мімі, ти вже вмієш читати декотрі слова. Але щоб вміти читати книжку, необхідно ще довго вчитися... Сама бачиш, що коли будеш наполегливою, то можна і навчитись!

Мімі мовчки дивилась на свою стару вчительку, а потім сказала:

- Я хочу далі вчитись.

На наступній сторінці були зображення сови, стола, сосни, свічки, стовпа, а перед ними буква еС.

С

- Пугу, та це ж сова! А я думала, що в цій книзі лише мишей показують, - вигукнула Мімі.

- Так, сова починається з букви еС, бачиш отут, поряд?

- Оцю букву я легко запам'ятаю. Її і писати дуже легко. СО-ВА! - Мімі кліпнула своїми очима, що світились в темноті, й додала: - Тепер я вже вмію прочитати МІ-МІ і СО-ВА.

Стара вчителька вдоволено слухала свою ученицю. Вона помітила, що Мімі дуже добре вчиться. “Якщо так і надалі піде то незабаром їй мене не буде потрібно”, - подумала сова.

- Це вірно, ти багато дізналася за такий короткий час, але ще залишилось чимало букв! А щоб читати, треба всі букви знати. Зараз я тобі покажу букву, яка значно відмінна від інших і яку не так легко писати. Правда, запам'ятати її легко.

Тітка Лілі перегорнула сторінку. На новій сторінці Мімі побачила жабу, журавля, жирафу, жупан, жінку.

Ж

- Отака жаба кожного вечора квакає в нашому городі, - зауважила Мімі.

- Бачиш оту букву перед жабою? Це буква Же - жаба, Же - журавель, Же - жирафа, Же - жупан, Же - жінка...

Мімі старалась вимовляти всі слова так, як її вчителька.

- Бачу, що ти добре пильнуєш за моєю вимовою. То не забудеш цієї букви? - спитала тітка.

- Же - жаба, - відповіла Мімі. - Ні, не забуду. Коли почую в нашому городі “ква, ква”, то зразу собі пригадаю оцю букву.

Мімі була певна, що легко пригадає цю букву, бо вона значно ширша і грубша від усіх, які дотепер вивчила. Правда, вона знала, що писати цю букву буде нелегко. Вона крилом малювала в повітрі, але не дуже виходило.

- Ж - жаба, а чого це жаби, тітко, увечері починають квакати?

- Це така їхня жаб'яча мова. Ми пугуканням домовляємось, а вони кваканням. Мабуть, від задоволення, що через день добре ловили мух та комах, увечері співають собі. Ти також пугукаєш, коли вдоволена!

- Це правда, я люблю пугукати, - призналася Мімі.

Наступного вечора Мімі спізналася до тітки на годину навчання. Падав великий дощ, і прийшлося у стодолі виглядати мишей на вечерю. Вона прилетіла з двома, бо свою не встигла з'їсти. Вірніше, боялася ще більше спізнитися і тим зіпсувати сьогоднішній урок. Долітаючи до стодоли, де жила тітка, вона закричала: "Пугу!" З пільми відгукнувся хрипкий голос, і незабаром біля Мімі присіла її вчителька.

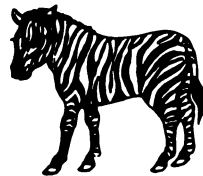
- Я вже думала, що не прилетиш, бо такий дощ лив, що із стодоли не можна було вибратися.

- Я спізналася, бо на городі саме болото і калюжі, а в стодолі мишей важче зловити, - пояснила Мімі.

- А у моїй стодолі цілком мало мишей, бо господар дав їм якусь отруту. Я ловлю переважно в садку, а коли дощ, то літаю до сусідів, - скаржилася стара сова.

Обидві повечеряли і взялися за книжку. Тітка розгорнула буквар на новій сторінці з малюнками зайчика, зебри, зірки, зошита, зубів та іншого, а перед ними стояла буква З.

З

- Це буква З - заєць, З - зебра, З - зірка, З - зошит, З - зуб, - пояснила вчителька.

Мімі пильно слідувала за тіткою і вимовляла всі слова з буквою З - заєць, зебра, зірка, зошит, зуб.

- А зараз прочитаємо оці слова, - тітка Лілі показала на букви, які стояли під картинками.

Мімі на якийсь час задумалася, а потім стала читати:

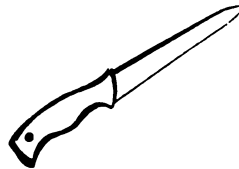
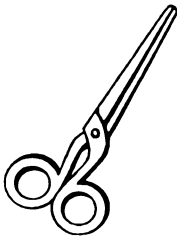
- О-К-О - ОКО, В-О-Д-А - ВОДА, Д-І-Д-О - ДІДО,
Ж-А-Б-А - ЖАБА.

Спочатку вона читала букви, а потім складала їх, і виходило ціле слово.

- Дуже добре, дитино. Я бачу, що ти пильна учениця, - похвалила вчителька.

На наступній сторінці було накреслено ніс, ніж, ногу, ножиці...

Н

- Ой, який великий ніс! - вигукнула зі сміхом Мімі.

- Бо це буква еН. Н - ніс, Н - ніж, Н - нога, Н - ножиці, - пояснила тітка.

Цю букву вважала мімі за дуже легку, бо і писати її легко.

- Пугу, та її можна з трьох паличок скласти, - вирішила Мімі.

Мімі й далі намагалася букви з паличок складати, і ця забава їй дуже подобалась.

Оскільки й сама вчителька вважала цю букву за легку, то знайшла сторінку, де знаходились картинки, що починалися з букви У. Мімі аж пугукнула, коли її по-

бачила. Хоч складною вона не була, але інакшою, ніж усі дотеперішні.

Тут було убрання, усмішка, учениця та мапа України.

У

Тітка Лілі помітила розгубленість своєї учениці і зразу пояснила:

- Це буква У. З неї починаються слова убрання, усмішка, учениця та Україна, яку ти бачиш на мапі.

Мала сова ретельно повторила букву і слова. Раптом вона спитала:

- Тітко, а чого це у людей так багато убрання, а у нас нема жодного?

- Це, дитино, тому, що маємо пір'я, яке нас гріє, звірі - шерсть, а люди носять убрання, - пояснила тітка.

Мімі ще раз подивилась на малюнки.

- У - убрання, У - усмішка, У - Україна, - Мімі робила перерву після кожного слова, мовби відпочивала. Вона дуже хотіла затямити цю букву. - А хто ця жінка? - звернула увагу мала учениця на картинку, де була вчителька з дітьми.

- Пугу, це учителька.

- О, тітко, то і ти учителька?

- Так, я твоя учителька, а ти моя учениця, - засміялася тітка Лілі.

- Я дуже хочу бути вчителькою... Коли виросту, то напевно стану учителькою, - рішуче сказала Мімі, приглядаючись до букви У.

- Пугу, може і будеш учителькою... Якщо дуже хочеш стати вчителькою, то, певно, будеш.

Мала учениця вирішила, що буква У не така вже й тяжка. Її не можна переплутати з іншою буквою. Вона ще трохи повчилася з тіткою, а тоді полетіла додому. Вже починало світати, а вона хотіла затемна долетіти до хати й поспідати.

Наступного вечора, коли Мімі ще спала, пролунало дзвінке “пугу“. Мімі розплющила очі і спочатку не знала, що діється. Та раптом знов пролунало “пугу!“ Мімі впізнала свого приятеля Пепе.

- Мімі, ти ще спиш? - спитав Пепе.

Пепе часто відвідував свою приятельку і добре знав стодолу і подвір'я. З Мімі вони були добрі друзі, але вже два тижні не бачились. Пепе прилітав сюди, але ніколи її не застав удома. А Мімі йому й досі не призналась, що ходить на навчання.

- Та вже не сплю, бо ти розбудив, - відповіла Мімі, розпростуючи крила. - Що тебе сьогодні так скоро пригнало? Ще й не стемніло як слід.

- Вибач! Я вже кілька разів прилітав, а - тебе ніде. Я думав, чи не полетіла відвідати батьків, але так довго ти у батьків ніколи не залишалась...

- Та я і на цей раз не була. Я літаю до тітки Лілі.

- А що з нею, захворіла?

- Та ні, вона здорова... - Мімі не хотіла признатися, що вчиться читати. Вона вирішила, що здивує Пепе. - Я маю одну справу полагодити, в тому лише тітка Лілі мені може допомогти.

- А чого ти не спитала мене? Ти знаєш, що я б охоче допоміг, - сказав Пепе ображено.

- Вибач, Пепе, але це така справа, що лише тітка Лілі може мені допомогти. Я тобі невдовзі розповім. А поки що це моя таємниця.

- Коли вважаєш, що так правильно, то, будь ласка. Ти знаєш, що я завжди охочий тобі допомогти, - Пепе образився. Він завжди з нею ділився своїми таємницями і вважав її за найкращу приятельку. А вона від нього щось приховує! Може, має іншого друга?

Мімі побачила розгубленість Пепе, їй стало жаль. Щоб Пепе не думав, що вона з ним не хоче бавитися, то запропонувала полетіти в суботу вночі на міський цвинтар, куди в парі любили літати. Там можна було не лише кружляти поміж каменів і дерев, але й ловити мишей разом.

- Вибач, Пепе, але я мушу спішити, бо тітка Лілі вже, певно, на мене чекає. Мені треба ще зловити мишку і для неї, бо вона вже старенька, їй важко ловити мишей.

Пепе допоміг Мімі. Він був спритним ловцем і дуже швидко спіймав мишку для тітки Лілі.

Тітка Лілі вже не спала, коли прилетіла Мімі. Вона вечеряла мишку, яку сама зловила.

- Пугу, а я думала, що ти ще спиш, тітко, - здивувалась Мімі, коли побачила тітку із здобиччю в лапках.

- Щось мені не спалося, то я взяла окуляри й сама вибралася на лови. Бо коло тебе розлінуюся і забуду ловити мишей, - пояснила стара сова.

- А що будемо робити з оцією мишкою? - запитала Мімі.

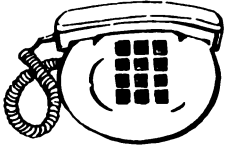
- Я маю холодну сховку. Занесу її туди і матиму до запасу.

Лілі відлетіла з мишкою, а повернулася з букварем. Спочатку Мімі повторила букви. Вчителька хотіла впевнитись, чи вона ще не забула тих букв, які вивчила. Потім стали читати склади:

НО-ГА ВО-ДА ЖА-БА МІ-МІ СО-ВА МА-МА ГУС-КА

Переконавшись, що Мімі добре засвоїла всі букви, які дотепер вивчила, стара сова розгорнула буквар на новій сторінці. На картинках були телефон, тарілка, танк, тигр і теля.

Т

- О, та це ж теля! - вигукнула Мімі. - Отут телефон, тарілка...

- Пугу, я бачу, що картинки ти вмєш добре читати, - визнала тітка Лілі. - Зверни увагу на букву, яка стоїть перед цими словами! Це буква Те, саме з неї починаються слова: танк, теля, телефон, тарілка, тигр.

- Те, - прошептала Мімі.

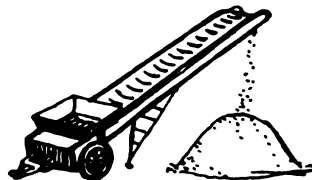
- Зверни увагу, як Те пишеться, - порадила вчителька.

- Дуже просто. Дві палички скласти і вже є буква Те... Дуже легко її запам'ятати.

- Коли так, то можемо взятися за наступну букву, - вирішила вчителька.

Те, що знаходилося біля нової букви, Мімі не дуже знала. На малюнках був екскаватор, елеватор, екран, ескімос, а перед ними буква Е.

Е

- Оце буква Е, - пояснила тітка Лілі. Вона помітила розгубленість своєї учениці. - Бачиш, це екскаватор, це

елеватор - вони починаються з букви Е. Правда, екскаватор ти, може, ще не бачила, бо працюють вони переважно через день - риють землю або пісок. Елеватори є на великих фармах, у них сушать зерно.

- Отой екскаватор я вже бачила раз на нашому полі - він копав канал, - сказала Мімі.

- Вірно говориш. А це екран, а поряд ескімос, - пояснювала стара вчителька далі.

- А чого це у нього таке тепле убрання?

- Пугу! Бачиш, ескімоси живуть у холодних краях, там буває дуже холодно, багато снігу, лід...

- А мишей там нема? А що там роблять сови?

- Пугу! Знаєш, дитино, є місця на землі, де завжди дуже холодно, і там птахи не мають з чого жити, або їм так холодно, що вони перелітають у тепліші краї, - пояснювала тітка Лілі.

- Е - ескімос, Е - екран, - повторила Мімі. - А електрика теж починається з букви Е?

- Так і електрика починається з Е.

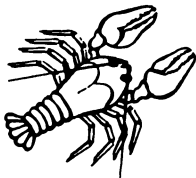
- Я електрики дуже не люблю, бо від неї очі болять, - пояснила мала учениця.

- Зате люди краще бачать уночі, коли світить світло.

Мімі довго приглядалась до малюнків з буквою Е. Їй здавалась ця буква тасмничою. Певно тому, що вперше довідалася про ескімосів, які, може, й не знають, що таке сова.

Після наступної букви Р знаходились малюнки риби, рака, рож, рогів.

Р

- Я знаю, що тут: риби, рак, рожі, роги, - вигукнула радісно Мімі.

- Це вірно. Всі ці слова починаються з букви еР. Але зараз спробуй прочитати оці склади, - тітка показала на склади нижче картинок.

РО-ЖА НО-ГА ЕК-РАН РА-ДІО ЗУБ ЛІК

Мімі пильно приглядалась до складів, та прочитати сама не наважувалась. Тітка Лілі допомогла прочитати перше слово, а тоді вона вже читала наступні склади сама. Після того кілька разів повторила всі склади сама.

Перед наступними малюнками стояла буква П.

П

- Пугу! Та це ж павук! - вигукнула Мімі.

На малюнках був павук, перо, поїзд, пам'ятник.

- Отаких павуків у нашій stodолі повно, але вони ховаються, коли до них підлетиш, - зауважила Мімі.

- Пугу! - вчителька збиралася пояснити букву. - Бачиш, це буква Пе, і з неї починаються слова павук, перо, поїзд, пам'ятник.

- І Пепе починається з цієї букви?

- Так, Пепе теж починається з цієї букви.

- Пугу, пугу-гу, - вдоволено запугувала Мімі.

- Гадаю, що на сьогодні можемо навчання закінчити.

Чи ти затирила, які ми букви вивчали? - запитала вчителька.

Мімі трохи задумалась.

- Теля - букви Те, ескімос - Е, рак - еР та Пе, - Мімі пригадала собі Пепе.

Мімі подякувала тітці за науку і полетіла до своєї стодоли. Під час лету вона повторювала нові букви: Те, еР, Е, Пе.

В суботу, як тільки звечоріло, з'явився Пепе. Вони зразу полетіли на цвинтар, де й повечеряли, бо на цвинтарі можна було знайти і мишей, і черв'яків. Після вечері вони забавлялись. Злітали з високого дуба - і просто до каплички, яка стояла біля входу на цвинтар. Мімі весело пугукала, а Пепе показував Мімі, як він вміє в повітрі триматися на одному місці, а потім раптом спускатися поміж гілки на землю. Він хотів показати, що від нього не сховається жодна мишка, коли він її побачить.

- А зараз летімо на отой великий білий камінь, - запропонувала Мімі. - Подивимось, що там намальоване.

Вони знялися з дуба і попрямували до могили з великим каменем. Мімі сіла на камінь, а Пепе на вінок зелених гілок. Мімі нахилилась з одного боку на другий, але нічого не бачила.

- Ти пересядь сюди, звідси краще видно, - запропонував Пепе. - Дивись, там вирізьблено голуба, а під ним якісь знаки.

Мімі сіла поряд Пепе. Вона побачила голуба, а під ним букви.

- Це не знаки, а букви, - сказала Мімі. Вона почала придивлятися до букв, чи вони їй вже знайомі.

Перші букви були великі і їх можна було розрізнити. Мімі зосередила свою увагу і пильно до них приглядалась.

- І-В-А-Н - ІВАН, - вимовила вона. - Там під голубом написано ІВАН.

- Ти вмієш читати? - здивувався Пепе. - Коли ж ти навчилась? - Пепе не міг прийти до тями.

- Та я ще не вмію. Знаю кілька букв, - призналася Мімі.

Мала сова пригадала, що хотіла здивувати Пепе. Тепер сама визрадила свою таємницю.

- Я хотіла тобі про це сказати, коли навчуся, це мала бути несподіванка.

- Пугу! Ти і зробила несподіванку, - ображено сказав Пепе.

- Бачиш, Пепе, я щоночі літаю до тітки Лілі. Вона мене вчить.

- Коли б ти мені сказала, то я міг би літати з тобою, - далі ображався Пепе.

Мімі було ніяково, що не сказала найкращому приятелеві про свій намір. Вона роздумувала, як вибачитись перед Пепе.

- Знаєш, Пепе, я випадково вирішила вивчати букви. Коли б тітка Лілі не погодилась, я б не могла вчитись сама. Ти знаєш, що вона вже старенька і з двома мала б ще більше клопоту, - почала Мімі пояснювати.

- Але я міг для неї ловити мишей, щоб заплатити за науку, - не погоджувався Пепе.

- Та справа не в мишах. Ти не знаєш тітку. Вона дуже горда сова. Он вчора, ще до мого прилету, сама подалася на лови. Вона не хоче бути залежною від інших...

Мімі старалась переконати Пепе, що інакше не могла зробити. Зрештою, запропонувала своєму приятелеві, що вчитиме його, коли сама навчиться.

- А до того часу можеш зі мною вчитися тих букв, які я вже знаю, - сказала Мімі.

Пепе задумався, потім посміхнувся і сказав:

- Та ще побачимо, як буде далі.

Наступного дня, коли Мімі прилетіла до тітки Лілі, то вчителька вже сиділа на балці з розгорнутою книжкою.

- Пугу, тітко, що це ти сьогодні так скоро встала?

- Розбудили мене сусіди, святкували чиїсь уродини. І так голосно співали, що хоч щойно сутеніло, але я вже не могла спати, - скаржилась стара сова. - Але це нічого, бо я за той час повечеряла і приготувала щось для читання.

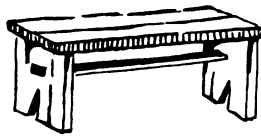
Вчителька розгорнула книжку і показала Мімі, що треба читати. Мімі почала читати склади, а тоді вимовляла слова:

- ТА-ТО - тато; ДІ-ДО - дідо; БА-БА - баба; РУ-КА - рука; КО-НІ - коні; ПЕ-ПЕ - Пепе; ПУ-ГУ - пугу; ЖА-БА - жаба; СО-ВА - сова. Ой, але ж і багато цього було, - поскаржилася учениця.

- Так, але ти дуже гарно читала, - похвалила її тітка. - А зараз можемо приступити до нових букв.

На дальшій сторінці були намальовані лев, лавка, літак, лебідь, а поряд буква Л.

Л

- Оце буква еЛ, - пояснила вчителька. - З неї починаються слова: лев, лис, літак, лебідь та інші.

- ЕЛ, еЛ, еЛ, - повторила Мімі. - Тітко, а Лілі теж з цієї букви починається?

- Пугу, пугу! - вдоволено запугукала тітка Лілі. - Так, з цієї букви починається і моє ім'я - ЛІЛІ.

- Вона подібна до букви Пе, але має маленьку лапку,
- зауважила Мімі.

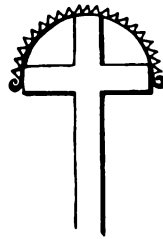
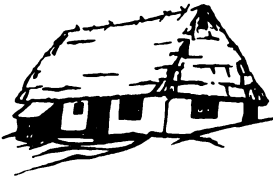
- Це вірно. Саме через оцю лапку можеш їх розрізнити.

- Пугу, я буду їх розрізнити, бо тільки побачу еЛ і враз тебе, тітко, пригадаю.

- Пугу! - знов натішено пугукнула вчителька і перегорнула сторінку.

Під наступною буквою були накреслені хата, хрест, хвіст, хмари та інші речі.

Х

- О, я знаю, що тут накреслене, - вигукнула Мімі. - Це хата, хрест, хвіст та хмари.

- Так, це буква Ха, - пояснила тітка Лілі.

- Це дуже легка буква. Перехрестити палички, і буде буква Ха, - проголосила мала учениця.

- Коли ти вважаєш, що це дуже легка буква, то можемо перейти до наступної букви?

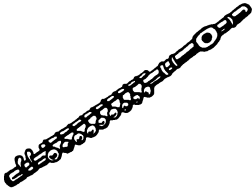
- О так, можемо наступну читати, - швидко погодилась Мімі. Вона хотіла чим швидше вивчити всі букви.

- Пугу! Тільки, щоб не було зашвидко. Я хочу, щоб ти уважно до кожної букви приглядалась, - зауважила вчителька.

- Я приглядаюсь уважно.

- Добре, коли так, то придивися до цієї букви. Це буква еФ. Біля букви еФ стояли флейта, фабрика, фарма.

Ф

Мімі все намагалась уявити собі, як писати букви. Вона вирішила, що букву еФ можна скласти з двох.

- Пугу, яка ця буква смішна, - засміялась Мімі. - Треба взяти одне О, покласти лежачки, а тоді протягнути через нього паличку.

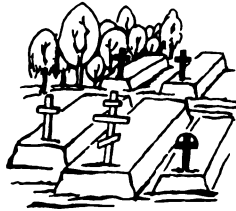
- Пугу! Ти комбінуєш, - засміялась тітка Лілі. Їй було смішно, що Мімі все паличками хоче пояснити.

- ЕФ - фабрика, - еФ - фарма, - повторяла Мімі. - А на фармі є миші?

- Та миші всюди є. У мене була приятелька, яка жила на фармі, їй там дуже подобалось, - сказала стара сова.

Мімі ще якийсь час повторювала букви Ха та еФ, а потім сама перегорнула сторінку. Тут на картинках побачила цапа, цегли, церкву, цвинтар, а перед ними букву Це.

Ц

- Цап - Це, цегла - Це, церква - Це, цвинтар - Це, - повторяла мала учениця.

- Пугу! Я бачу, ти ще не придумала, як її писати, - закинула тітка Лілі.

- А чого? Її дуже просто писати. Поставити дві палички, а третю з маленьким хвостиком під них, і вже є Це, - вирішила Мімі.

- Ти справді винахідлива, - погодилась тітка з Мімі.

- А я вчора з Пепе літала на цвинтар, - раптом похвалилася Мімі. Там так цікаво і читати можна.

- Так, там пишуть на каменях чи хрестах, хто похований, - пояснила вчителька.

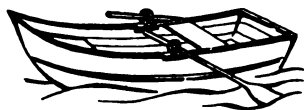
Тітка Лілі знала Пепе добре, бо Мімі часом прилітала з ним її відвідати. Він їй подобався, бо був чемним і розумним. Між совами не водиться, щоб вони гуртом жили. Між окремими існує дружба, і вони прилітають до себе в гості. Діти при батьках довго не затримуються. Коли совенята підростуть і можуть самі себе прогодувати, то покидають батьківське гніздо. Через літо сови часто літають в поле, бо там посаджено бульбу, посіяно зерно, що притягає мишей.

Правда, більшість сов живе в лісі, бо там люди не можуть їх зловити. Дорослі сови здолають навіть зайців та пацюків. Вони літають дуже тихенько, а їхні пазури - то найкраща зброя. Батьки Пепе жили в лісі, і тітка Лілі бажала, щоб і Мімі з Пепе туди перебралися, бо в місті небезпечно.

- Пепе образився, бо я не сказала про те, що вчуся читати, - озвалась Мімі.

- Пугу! Пепе дуже спритний і чемний птах. Гадаю, він сам навчиться читати, якщо захоче, - відповіла тітка Лілі. - А зараз мусимо далі вчитися. Ось глянь на цю букву! Це буква Че.

Ч

- Че - чоботи, Че - човен, Че - чаша, Че - черв'як... пугу, як він смачно виглядає, - не витримала Мімі. Хоч ловила вона переважно мишей, але любила поласувати і черв'яками.

- Ти помітила, Мімі, що ця буква значно відмінна від інших?

- Пугу, так, - погодилась учениця. - Але коли її побачу, то зразу пригадаю оцього смачного черв'яка і знати-му, що це Че. Чи ще багато залишилось букв? - раптом спитала Мімі.

- Пугу, пугу! - засміялась стара сова. - Що, вже терпець уривається?

- Та ні, - не хотіла признатися Мімі. - Мене лише цікавить, чи довго ще треба, щоб уміти читати.

Стара сова підняла крило і погладила Мімі по голові. Вона розуміла, чому її мала учениця поспішає, і вирішила її заспокоїти.

- Дитино моя, щоб уміти читати, треба довго вчитись... А знати всі букви, будеш... вже завтра.

- Пугу, пугу, пугу! - радісно вигукувала Мімі. Від радості вона аж підскочила на балці. - Вже завтра! Ох, яка я рада!

- Аж так не втішайся, - попередила тітка Лілі. - Ти знаєш, що потрібно ще довго вчитись. Спочатку треба навчитися складати букви у склади - МІ-МІ, а потім складати їх у слова - МІМІ. Потім будуть слова, що матимуть більше складів. Потрібно буде кожного дня читати і вправляти.

- Пугу, я буду це робити кожного дня, - обіцяла Мімі.

- Добре, що у тебе така охота вчитися. Але зараз я тобі покажу букву, з якої не починається жодне слово, зате її можна часто зустріти. Це буква И. Вона є в словах лис, пити, риба, ми та інших.

И

ЛИС ПИ-ТИ РИ-БА МИ ТИ

- И, - висловила здивована Мімі. - И, як лис, той паскудик, що недавно у мого господаря вкрав курку.

- З лисом обережно, бо він і птахів ловить, коли має нагоду. Він хитрий і вміє добре підкрадатися, - застерегла тітка Мімі.

- Та мене він не ошукає... У мене пазури гострі, я могла б і його зловити, - відповіла мала сова.

- Може, коли підростеш, але зараз остерігайся лиса, - радила досвідчена сова.

- И - лис, - повторяла Мімі. - А я певна, тітко, що цю букву пам'ятатиму. И - пити, И - риба.

- Дуже подібною до букви И, щодо писання, є буква Й. Вона відрізняється від И тим, що має над собою отой знак, - тітка показала на малий знак над Й.

- Це такий капелюшок, - зауважила Мімі.

- Але у вимові ці букви відрізняються - И та Й. Й зустрічаємо у словах Андрій, Сергій, мій, твій, гай, дай та інших.

Й МІЙ ТВІЙ ГАЙ ДАЙ АНД-РІЙ СЕР-ГІЙ

- А з цієї букви не починається жодне слово? - запитала Мімі.

- Починаються такі слова: йой, його, Йосиф.

ЙОЙ ЙО-ГО ЙО-СИФ

Після цієї букви тітка закінчила навчання, і Мімі полетіла до своєї стодоли через лісок. Вона сподівалась, що цієї ночі прилетить Пепе, і вона з ним разом ще буде вчитись.

Мала сова літала по городі, понад хату, залітала до сусідів, але Пепе не появлявся. Може, щось трапилось в лісі і він не зміг вчасно вилетіти? А може захворів? Мімі не допускала й гадки, що Пепе міг сам вчитись. За той час, що Мімі вчилась у тітки, Пепе дістав буквар і попросив тата, щоб його вчив читати. Він вирішив зробити Мімі несподіванку і вивчити букви ще до того часу, поки вона скінчить навчання у тітки. Пепе знав, що треба мати терпеливість. Він був не лише терпеливим, але й надзвичайно пильним. "Мімі хотіла мене здивувати, а я здивую її", - міркував собі Пепе.

Мімі чекала аж до ранку, а тоді повторила букви, які вона сьогодні вивчила, і заснула.

Наступного вечора, коли тільки почало заходити сонце, Мімі вже сиділа на старій груші. Звідси вона пильно слідувала за мишами і вибирала собі тих, які далі від своїх нірок-сховищ відбігали. Вона так тихо злітала на мишу, що та навіть не встигла оглянутись, як опинилась в лапках-пазурах малої сови.

Мімі зловила дві мишки і полетіла до тітки Лілі. "Чого мені тут самій вечеряти, коли з тіткою удвох буде веселіше", - подумала собі мала учениця.

Стара сова саме злетіла з балки, де спала.

- Пугу! Тітко!

- Пугу! Мімі! Але ти скоро сьогодні... Я щойно прокинулась, - розгортаючи крила, відповіла на вітання

тітка. Вона розуміла, що Мімі хоче чим швидше всі букви знати, тому так скоро прилетіла. “Це добре, що вона так дуже хоче вчитись”, - подумала стара вчителька.

Після вечері вчителька розгорнула буквар на новій сторінці з буквою Ша, під якою були шапка, шафа, школа, шахи.

Ш

- Ой, яка то широка буква, - вигукнула Мімі.

- Це буква Ша. З неї починаються слова шапка, шафа, школа, шахи.

- Ша - шапка, Ша - шафа, Ша - школа, - Мімі тихенько повторила букву і слова, що з неї починаються. Потім трохи задумалась.

- Пугу! Щось тобі неясно? - запитала вчителька.

- Все ясно. Тепер я знаю, як її запам'ятати, - радісно вигукнула мала учениця. - Цю букву Ша дуже легко писати - три палички поставити поруч, а третю під них - і вже Ш.

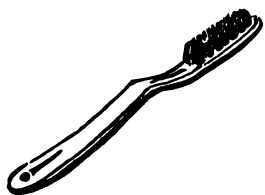
- Це правильно, але вивчати потрібно і слова та читати їх. От спробуй прочитати, - тітка Лілі показала на склади.

ШИ-БА ША-ФА ЛИ-ПА ПИ-ТИ ШИ-ТИ ЛИ-ТИ

Мімі читала повільно, але правильно вимовляла всі букви. Правда, при букві еФ трохи завагалась, але тітка Лілі допомогла їй.

- Пугу, пугу! - запугукала стара вчителька. - Бачу, що ти не гаяла часу, а добре вчилась. А зараз покажу тобі іншу букву, що дуже подібна до Ша, але зветься вона Ща.

Щ

Лілі показала на нову букву, під якою були накреслені щітка, щука, шур, щит.

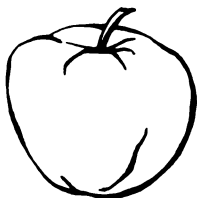
- Та між Ша і Ща різниця лише в хвостик, - зауважила Мімі. - Ща має хвостик, а Ша не має.

- Так, це вірно, - погодилась учителька. - Але запам'ятай, що такі слова, як щука, щітка, шур - пишуться з букви Ща.

- Та я тільки шура побачу, то й Ща пригадаю. А який він смачний тут на картині!

- А зараз поглянь на оцю букву, - вчителька показала на Я.

Я

- Яйце, ялинка, яблуко, язик - побачила Мімі на малянках.

- Це буква Я, з якої оті слова починаються.

- А коли скажу "Я - Мімі", також оцю букву писати?

- Так, коли кажеш чи пишеш про себе, то пишеш букву Я, - погодилась тітка Лілі.

- Пугу! Як то цікаво! Напишу букву Я, і це вже означає: я - Мімі.

- Бачиш, як добре вчитись. Лише так можна дізнатись багато цікавих речей.

- Наприклад, язик, - Мімі висунула язик, і їй стало смішно. - Пугу, тітко. Чи то вже всі букви?

- Ні, дитино. Є ще букви, які рідше стоять на початку слова, але їх можна зустріти в середині, чи в кінці слова. От подивись на букву Є.

Є

- Євген, Єва - отут можеш її сама читати...

ЄВА МО-Є МИ-Є ТВО-Є МА-ЄМО МА-ЄТЕ

- Пугу! - від напруженого слухання Мімі як пугукнула і стала примовляти: - Єва, моє, твоє, мие...

- Бачу, що ти поважно берешся за справу, - усміхнулась тітка Лілі. - А зараз я тобі ще одну букву покажу, що не так часто на початку слова стоїть.

Лілі перегорнула сторінку, на якій Мімі побачила їжака, людей, що їхали та що їли.

Ї

- Бачиш, Мімі, це буква Ї. З неї починають писати слово їжак, а також їсти та їхати. Ця буква може стояти і в середині слова, як, наприклад, поїзд, - пояснювала вчителька.

- Та це така сама буква, як І, тільки замість одної крапки має дві, - сказала Мімі.

- Дуже добре. Бачу, що ти добре завчила букви.

- Отакий їжак живе в лісі, що нас розлучає, - пояснила Мімі. - Я його вже бачила не раз. Правда, їжачка не зловити, бо можна лапки покалічити. Ї, Ї, - вимовляла Мімі.

- А тепер зверни увагу на оцю букву, - вчителька показала на Ю. - З неї починаються імена Юрко, Юстина. Ось, читай...

Ю

ЮР-КО ЮШ-КА ЮС-ТИ-НА Ю-НАК

Мала сова уважно читала. Раптом вона перервала читання і сказала:

- Ю - це І, яке тримає О за руку.

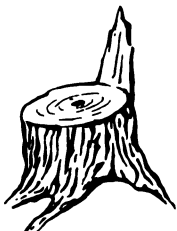
- Пугу, пугу! - розсміялась тітка Лілі й трохи не впала з балки. - Ой, і розвеселила ти мене. Але ж ти любиш вигадувати.

- Але вона так виглядає, мов з'єднана з двох букв, - не здавалась Мімі.

- То лише так виглядає. Однак я хочу тобі показати не букву, а знак, який дуже часто вживається після декотрих букв.

- Знак? - здивувалась Мімі. - Як це - знак?
- Це такий знак, що пом'якшує букви. Звуть його м'який знак. Приглянься до цих слів.

Ь

ДЕНЬ ПЕНЬ КІНЬ УЧЕНЬ ПІВЕНЬ БІЛЬ СІЛЬ
- Його звуть м'яким знаком, бо він не вимовляється, а тільки пом'якшує букви, після яких стоїть, - пояснила учителька.

- І він ніяк не вимовляється? - не вірилось Мімі.
- Ні, не вимовляється. Бачиш, це була остання буква, - повідомила стара сова свою ученицю.
- Пугу, пугу! - Мімі підвела голову і так хитнулась, що втратила рівновагу. Довелося злетіти, щоб не впасти з балки.

Мімі підскочила до тітки і почала її цілувати.

- Я тобі дуже й дуже дякую, тітко, що допомогла вивчити всі букви...

Стара вчителька була вдоволена, що навчила Мімі читати. Їй також було приємно, що Мімі її так обцілує. "Хоч я стара, а все ж таки ще можу іншим чимось допомогти", думала Лілі.

- Пугу, пугу, дитино! Що це ти так розцілувалася? - промовила тітка. - Не забувай, що це лиш початок. Ти повинна кожного дня читати склади. Коли цього не робитимеш, то можеш забути і букви.

- Пугу, тітко! Таке скажеш! Я читатиму кожного дня.

Мімі ще раз поцілувала тітку і вихром кудись помчала.

Поки тітка розглядалась, куди покласти книжку, Мімі вже повернулась з мишкою в лапках. Потім ще раз подякувала своїй вчительці за науку, взяла буквар і полетіла додому.

Під час лету через лісок Мімі роздумувала, як їй тепер бути з навчанням. Вона все думала про Пепе. Коли б вони одружились, то могли б разом і книжки читати. Мімі була щаслива і отямилась щойно, коли прилетіла до своєї стодоли. В хаті господарів ще світилося. Мімі пригадала собі той день, коли вперше побачила книжки і не могла вийти з дива, що діти і дорослі так вперто дивляться до “паперів”.

“А я думала, що то нудна гра!” - засміялась Мімі. Вона сіла на балку і обережно поклала в куток буквар, бо завтра з нього вчитиметься далі.

Йосиф Сірка

Сова Мімі

Видало Словацьке педагогічне видавництво
815 60 Братислава, вул. Сасінкова № 5
Відділ української літератури
080 01 Пряшів, вул. Пожарницька № 15

як свою 468 публікацію

Відповідальний редактор Віталій Конопелєць
Обкладинка Павло Лопата
Художній редактор Ладислав Цупер

Комп'ютерний набір ДАТАПРЕСС Пряшів
Друкували Остравські друкарні OSTRAVA

ISBN 80 - 08 - 01836 - 4

Jozef Sirka

Sova Mimi

Vydalo Slovenské pedagogické nakladateľstvo
815 60 Bratislava, Sasikova 5
Oddelenie ukrajinskej literatúry
080 01 Prešov, Požiarnická 15

ako svoju 468. publikáciu

Zodpovedný redaktor Vitalij Konopelec
Obálka Pavlo Lopata
Výtvarný redaktor Ladislav Cuper

Počítačová sadzba DATAPRESS Prešov
Tlačili Ostravské tiskárny OSTRAVA

ISBN 80 - 08 - 01836 - 4

ISBN 80 - 08 - 01836 - 4

